

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ. ЧАСТИНА 1

Робоча програма кредитного модуля (силабус)

Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий)</i>
Галузь знань	<i>12 Інформаційні технології</i>
Спеціальність	<i>122 Комп'ютерні науки</i>
Освітньо-наукова програма	<i>Комп'ютерні системи і технології спеціального зв'язку</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна, вечірня)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>I рік підготовки, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>II кредити</i>
Семестровий контроль / контрольні заходи	<i>модульна контрольна робота / залік</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лекції та семінарські заняття: д.філос.н, професор, Валерій АНАНЬІН, контактні дані: valerijananin8@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>Google Classroom</i>

Програма кредитного модуля

1. Опис кредитного модуля, його мета, предмет вивчення та результати навчання

Силабус кредитного модуля “Соціальна філософія. Частина 1” складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії:

- “Комп’ютерні системи і технології спеціального зв’язку” спеціальності 122 – Комп’ютерні науки.

Метою кредитного модуля є формування у аспірантів наступних компетентностей: (ЗК01) Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; (СК08) Системний науковий світогляд та загальнокультурний кругозір.

Предметом кредитного модуля є суспільство як соціальна система що функціонує в тісній взаємодії матеріальних та духовних чинників.

Програмні результати навчання, на формування та покращення яких спрямований кредитний модуль: (PH03) Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп’ютерного моделювання, наявні літературні дані; (PH05) Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з комп’ютерних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; (PH07) Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі наукові та технологічні проблеми комп’ютерної науки з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

2. Пререквізити та постреквізити кредитного модуля (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Успішне вирішення завдань кредитного модуля базується на засвоєні аспірантами знань та умінь, сформованих у них, в результаті вивчення таких навчальних дисциплін: “Філософія”, “Філософія науки та інновації”, які вивчались на попередніх рівнях вищої освіти.

Навчальні дисципліни, які забезпечується цим кредитним модулем - “Соціальна філософія. Частина 2”.

3. Зміст кредитного модуля.

Семестр 1-й.

Розділ 1. Соціальна філософія, як система знань про суспільство.

Тема 1. Соціальна філософія: науковий статус та функції.

Розділ 2. Суспільство як об’єкт філософського знання.

Тема 2. Суспільство – центральне поняття соціальної теорії.

Тема 3. Матеріально – економічна сфера суспільства.

Тема 4. Соціальна сфера життя суспільства.

Тема 5. Політична та духовна сфери життя суспільства.

Тема 6. Екологічна сфера життя суспільства.

Розділ 3. Філософія науки.

Тема 7. Філософський аналіз науки.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Соціальна філософія: навчальний посібник. Київ: / [Ананьїн В. О., Горлинський В. В., Пучков О. О., Уваркіна О.В.]; під. ред. В. О. Ананьїна. Київ: ІСЗЗІ НТУУ “КПІ ім. І. Сікорського”, 2021. 320 с.
2. Філософія: навчальний посібник. Київ: / [Ананьїн В. О., Горлинський В. В., Пучков О. О., Уваркіна О. В.]; під. ред. В. О. Ананьїна. Київ: ІСЗЗІ НТУУ “КПІ ім. І. Сікорського”, 2018. 368 с.
3. Міжнародна безпека та євроатлантична інтеграція України: навчальний посібник. Київ: / Ананьїн В. О., Горлинський В. В., Пучков О. О.; під. ред. В. О. Ананьїна. Київ: ІСЗЗІ НТУУ “КПІ ім. І. Сікорського”, 2020. 231 с.

Додаткова література:

1. Філософія: підручник / В. С. Бліхар, М. М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В. В. Левкулич, Б. Б. Шандра, В. Ю. Свищо. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
2. Філософія [Електроний ресурс]: навч. посіб. / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачковська, О. Б. Гаєвська. Київ : КНЕУ, 2019. 368с.
3. Воронюк О. Л. Філософія. Київ: Вид-во «Медицина», 2018. 216с.
4. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник. Одеса: 2019. 304 с.
5. Інформаційна безпека: підручник /В. В. Остроухов, М. М. Присяжнюк, О. І. Фармагей, М. М. Чеховська та ін.; під ред. В. В. Остроухова. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 412 с.
6. Інформаційна безпека: навчальний посібник. /за ред. Ю. Я. Бабала та І. В. Горбатого. Львів: Вид-во Львівської політехники, 2019. 580 с.
7. Губар О. М. Філософія: інтерактивний курс лекцій: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019, 416 с.
8. Данильян О., Тараненко В. Основи філософії: навчальний посібник. Харків: Право, 2018, 352 с.
9. Надольний І. Ф. Філософія: посібник. Київ: Вікар. 2019, 412 с.
10. Зарудний Є. О. Філософія: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2018, 202 с.
11. Ільїн В. В., Кулагін Ю. І. Філософія: підручник. Київ: "Альтерпрес", 2020, 328 с.
12. Козьмук Я., Задубрівська О. Філософія: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2021, 139 с.
13. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. Філософія: підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с.
14. Глобалізація та політика національної безпеки: підручник /Під. Ред. П. Юхименко. Київ: Центр навч. лит. 2021. 408с.
15. В. Андрущенко, Л. Губерський, М. Михальченко. Соціальна філософія: підручник. Київ: Юрінком – Інтер. 2016. 463с.
16. Арон Реймон. Мир і війна між націями: Пер. з фр. Київ: МП «Юніверс», 2000. 688с.

Навчальний контент

5. Методика опанування кредитного модуля

Навчальний процес за даним кредитним модулем складається з лекцій, семінарських занять, що проводяться за розкладом, системної самостійної роботи, модульних контрольних робіт за темами 1 – 7, залікової контрольної роботи, а також проведення індивідуальних і групових консультацій за графіком консультацій.

Якість навчання забезпечується шляхом постановки і розв’язання проблемних питань на семінарських заняттях, застосуванням активних форм навчання. Керівництво самостійною роботою відбувається шляхом визначення завдань і рекомендацій для самостійного відпрацювання навчального матеріалу та систематичним контролем викладача за ходом відпрацювання навчальних завдань.

У випадку запровадження обмежувальних заходів, що унеможливають організацію і здійснення освітнього процесу в навчальних приміщеннях у складі груп, проведення

навчальних занять з даного кредитного модуля можна здійснювати віддалено з використанням технологій дистанційного навчання.

Навчальна література, зазначена в розділі 4 цієї робочої програми кредитного модуля (силабусу), є відкритою, не містить відомостей з обмеженим доступом і може бути оприлюднена з використанням технологій дистанційного навчання, а сама програма не потребує коригування у випадку проведення навчальних занять у дистанційному режимі.

Структура кредитного модуля

Номери, назви розділів, тем і питання навчальних занять, посилання на літературу		Кількість годин				
		Всього	у тому числі			
			Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття (комп'ютерний практикум)	СР
Розділ 1. Соціальна філософія, як система знань про суспільство.						
Тема 1	Соціальна філософія: науковий статус та функції	9	4	4	-	1
Заняття 1/1	Специфіка соціального пізнання. 1. Рейтингова система оцінювання результатів навчання аспірантів. 2. Місце соціального знання в системі наукового знання. 3. Соціальне знання у професійної діяльності науковця. Основна література: [1 – 3].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 1/2	Соціальне знання: специфіка та значення. 1. Об'єкт та суб'єкт соціального пізнання. 2. Сторони соціального пізнання (онтологічна, гносеологічна, праксіологічна, ціннісна). 3. Значення соціального знання для фахівця Держспецзв'язку. Основна література: [1 – 3].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 1/3	Соціальна філософія як наука. 1. Науковий статус та специфіка предмету соціальної філософії. 2. Категоріально – поняттєвий апарат та функції соціальної філософії. Основна література: [1 – 3].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 1/4	Предмет і функції соціальної філософії.	2,25	-	2	-	0,25

	<p>1. Місце соціальної філософії в системі наукових знань.</p> <p>2. Соціальна філософія: предмет, структура.</p> <p>3. Основні категорії соціальної філософії.</p> <p>4. Функції соціальної філософії.</p> <p>Основна література: [1 – 3].</p>					
Розділ 2. Суспільство як об'єкт філософського знання						
Тема 2	Суспільство – центральне поняття соціальної теорії	4,5	2	2	-	0,5
Заняття 2/1	<p>Суспільство, як соціальна система.</p> <p>1. Сутність розуміння суспільства як системи.</p> <p>2. Соціально – філософські концепції суспільства.</p> <p>3. Концепції інформаційного суспільства.</p> <p>Основна література: [1 – 3].</p>	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 2/2	<p>Суспільство: сутність і специфіка пізнання.</p> <p>1. Основні компоненти соціальної системи.</p> <p>2. Риси суспільства як соціальної системи.</p> <p>3. Сфери суспільного життя та їх загальна характеристика.</p> <p>4. Соціально – філософські концепції суспільства.</p> <p>5. Концепції інформаційного суспільства.</p> <p>Основна література: [1 – 3].</p>	2,25	-	2	-	0,25
Тема 3	Матеріально – економічна сфера суспільства	9	4	4	-	1
Заняття 3/1	<p>Матеріальні основи розвитку суспільства.</p> <p>1. Спосіб виробництва як матеріальна основа суспільства.</p> <p>2. Економіка та армія в соціумі.</p> <p>Основна література: [1 – 3].</p>	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 3/2	<p>Суспільство та матеріальні основи його розвитку.</p> <p>1. Суспільне виробництво та його форми.</p> <p>2. Матеріальне виробництво.</p>	2,25	-	2	-	0,25

	3. Духовне виробництво та його роль в суспільстві. 4. Економіка та армія. Основна література: [1 – 3].					
Заняття 3/3	Науково – технічна революція та її соціальні наслідки. 1. Науково-технічний прогрес та науково-технічна революція. 2. Науково – технічна революція та воєнне діло. Основна література: [1 – 3].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 3/4	Науково – технічна революція: сутність, ознаки, соціальні наслідки. 1. Сутність науково – технічної революції. 2. Основні ознаки науково – технічної революції. 3. Соціальні наслідки науково – технічної революції. 4. Військово-технічна революція та збройна боротьба. Основна література: [1 – 3].	2,25	-	2	-	0,25
Тема 4	Соціальна сфера життя суспільства	9	4	4	-	1
Заняття 4/1	Класи як суб'єкт соціального розвитку. 1. Основні аспекти аналізу соціальної структури. 2. Соціально – класова структура сучасного суспільства. Основна література: [1 – 3].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 4/2	Соціально – класова структура суспільства. 1. Соціальні інститути як форми організації суспільного життя. 2. Моделі соціальної структури суспільства. 3. Соціальні групи. 4. Класи як тип соціальної структури. Основна література: [1 – 3].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 4/3	Соціально – етнічні спільноти суспільства. 1. Історичні форми	2,25	2	-	-	0,25

	спільності людей. 2. Нація як соціальна спільнота. Основна література: [1 – 3].					
Заняття 4/4	Етнічна структура суспільства. 1. Сутність етногенетичної спільноти. 2. Народність. 3. Нація та її основні риси. 4. Моноетнічні та багатоетнічні держави. Основна література: [1 – 3].	2,25	-	2	-	0,25
Тема 5	Політична та духовна сфери життя суспільства	9	4	4	-	1
Заняття 5/1	Політична сфера життя суспільства. 1. Політика як компонент життєдіяльності суспільства. 2. Держава – базовий інститут політичної системи. Основна література: [1 – 3].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 5/2	Політичне буття суспільства. 1. Політика та політична влада. 2. Політична система суспільства. 3. Держава та її основні функції. 4. Типи політичних режимів. 5. Політична культура фахівця Держспецзв'язку. Основна література: [1 – 3].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 5/3	Духовна сфера життя суспільства. 1. Духовне життя суспільства. 2. Складові духовного життя суспільства. Основна література: [1 – 3].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 5/4	Сутність та складові духовного життя суспільства. 1. Духовне виробництво. 2. Структура та рівні суспільної свідомості. 3. Духовна культура та її функції. 4. Особливості духовної культури українського суспільства.	2,25	-	2	-	0,25

	Основна література: [1 – 3].					
Тема 6	Екологічна сфера життя суспільства	8,75	2	4	-	2,75
Заняття 6/1	Філософські особливості становлення екології та її сучасного розвитку. 1. Соціальні засади сучасної екології. 2. Екологічна безпека сучасного суспільства. Основна література: [1 – 3].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 6/2	Філософські проблеми сучасної екології. 1. Проблема відносин суспільства і природи. 2. Риси впливу суспільства на природу. 3. Глобалізація екологічних проблем. 4. Екологічна безпека в умовах сучасного суспільства. Основна література: [1 – 3].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 6/3	Суспільство та його основні сфери життя. МКР Т. 1 – 6. Основна література: [1 – 3].	4,25	-	2	-	2,25
Розділ 3. Філософія науки						
Тема 7	Філософський аналіз науки	6,75	2	4	-	0,75
Заняття 7/1	Наука як система, її зміст та функції. 1. Генезис та закономірності розвитку науки як соціальної системи. 2. Сутність, зміст і методи науково – пізнавальної діяльності. 3. Наука та воєнно діло. Основна література: [1 – 3].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 7/2	Наука як соціальна система. 1. Генезис та етапи розвитку науки. 2. Закономірності розвитку науки. 3. Структура науки. 4. Риси та функції науки. Основна література: [1 – 3].	2,25	-	2	-	0,25

Заняття 7/3	Воєнно – наукове пізнання: специфіка, методи, форми. 1. Специфіка воєнно-наукового пізнання. 2. Види воєнно - наукового пізнання. 3. Основні принципи та рівні пізнання. 4. Форми та методи воєнно - наукового пізнання. Основна література: [1 – 3].	2,25	-	2	-	0,25
Залік		4	-	2	-	2
Всього годин		60	22	28	-	10

6. Самостійна робота аспіранта

Головними видами самостійної роботи аспірантів є: самостійна робота при підготовці до аудиторних занять та самостійна робота при підготовці до заліку.

Доцільно час самостійної роботи для поглибленого вивчення та закріплення навчального матеріалу розподілити наступним чином:

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу)	Кількість годин СР
1.	Розділ 1. Соціальна філософія, як система знань про суспільство. <i>Тема 1. Соціальна філософія: науковий статус та функції.</i> 1. Специфіка предмету соціальної філософії. 2. Значення знання соціальної філософії для фахівця Держспецзв'язку. Основна література: [1 – 3].	1
2.	Розділ 2. Суспільство як об'єкт філософського знання <i>Тема 2. Суспільство – центральне поняття соціальної теорії.</i> 1. Типологія суспільного процесу. 2. Загально - історичний, цивілізаційний, формаційний, культурологічний і стадійний підходи до розгляду історії людства. Основна література: [1 – 3].	0,5
3.	<i>Тема 3. Матеріально – економічна сфера суспільства.</i> 1. Розмаїтість поглядів на основи суспільного розвитку. 2. Продуктивні сили та виробничі відношення в суспільстві. Основна література: [1 – 3].	1
4.	<i>Тема 4. Соціальна сфера життя суспільства.</i> 1. Типи соціальної динаміки. 2. Соціальні спільності людей. Основна література: [1 – 3].	1
5.	<i>Тема 5. Політична та духовна сфери життя суспільства.</i> 1. Національна держава і громадянське суспільство. 2. Держава: формаційний аналіз. Основна література: [1 – 3].	1
6.	<i>Тема 6. Екологічна сфера життя суспільства.</i> 1. Географічне середовище як умова суспільного розвитку. 2. Народонаселення – передумова і суб'єкт історичного розвитку. Основна література: [1 – 3].	2,75

7.	Розділ 3. Філософія науки. <i>Тема 7. Філософський аналіз науки.</i> <i>1. Наука як феномен культури.</i> <i>2. Наукові передбачення в системі воєнної науки та підготовки військових фахівців.</i> <i>Основна література: [1 – 3].</i>	0,75
8.	Підготовка до заліку.	2
9.	Всього годин	10

Політика та контроль

7. Політика кредитного модуля

Правила відвідування занять

Відвідування аспірантами лекційних і семінарських занять є обов'язковим. Відсутність аспіранта на занятті можлива за поважною причиною, про що робиться помітка в журналі відвідування занять.

Правила поведінки на заняттях

Під час аудиторної роботи аспіранта на лекції необхідно уважно слухати викладача, осмислювати, узагальнювати теоретичні положення лекції і конспектувати матеріал у власному конспекті з навчальної дисципліни, не порушуючи етичних норм і вимог дисципліни поведінки на заняттях. Всі питання, стосовно змісту матеріалу і методики лекції, можна задавати викладачеві наприкінці заняття. При застосуванні дистанційної форми навчання лекції і семінарські заняття можуть проводитись з використанням платформ Google classroom, Google meet, Zoom, Cisco Webex Meetings. Під час роботи над матеріалами тексту і презентації лекції у віртуальному середовищі, аспірант повинен ознайомитись з темою, метою і планом лекції, рекомендованою літературою, основними поняттями і категоріальним апаратом і змістом теми та законспектувати навчальний матеріал.

Під час самостійної роботи необхідно доповнювати конспекти та розкривати складні питання, що не були з'ясовані протягом лекції, використовуючи рекомендовані по темі навчальні посібники та словники. Для успішного самостійного опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, аспірантам пропонуються такі види роботи: читати та конспектувати рекомендовані першоджерела, тексти та статті за професійно-орієнтованою тематикою; складати конспекти та ставити творчі запитання до прочитаних текстів; писати короткі анотації до наукових джерел; готувати презентації до семінарських занять; писати і захищати реферати та виконувати завдання з формування навичок творчої та дослідницької діяльності.

Семінарське заняття, незалежно від форми проведення і середовища, передбачає розгорнуте обговорення питань плану семінару методами дискусії або конференції і містить виступи аспірантів з підготовленими короткими доповідями і рефератами з послідовним обговоренням. На семінарських заняттях викладачем оцінюються підготовлені аспірантами реферати і виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію, а також проводиться письмовий експрес-контроль засвоєння теми.

Мультимедійна презентація виступу на семінарському занятті дозволяє передавати інформацію у візуалізованому, схематичному вигляді, що підвищує її цінність, можливості розуміння і засвоєння навчального матеріалу, особливо при змішаному або віддаленому режимі навчання. Навчальна презентація розробляється згідно з підпитаннями теми семінарського заняття, бути інтерактивною, передбачати зворотній зв'язок з аудиторією.

Презентації для підтримки виступу на семінарському занятті мають бути спрямованими на розкриття основних теоретичних положень теми виступу, містити оптимум наукового тексту у структурованому вигляді, що містить на одному слайді від 3 до 7 окремих положень та мінімум візуалізованих матеріалів. Доповнююча текстова інформація, що спрямована на обґрунтування, презентованих теоретичних положень, має бути озвучена доповідачем, протягом від 7 до 10 хв.

Умови перескладання заліку

У разі отримання аспірантом незадовільної оцінки або наявності заборгованості, перескладання заліку з навчальної дисципліни допускається не більше двох разів. Перше перескладання викладачу. Друге перескладання заліку у аспіранта приймає комісія, яка створюється завідувачем спеціальної кафедри. Оцінка, отримана аспірантом у результаті другого перескладання заліку, є остаточною. Аспірант, який був не допущений до складання заліку, або був допущений, але не з'явився без поважної причини на залік (коли присутність аспіранта обов'язкова), або був усунений від заліку, вважається таким, що використав відповідну спробу скласти залік з навчальної дисципліни і має заборгованість.

Політика щодо академічної доброчесності

Відповідно до Закону України “Про освіту” – Викладання кредитного модуля ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. Списування під час контрольних (модульних) робіт та заліку заборонено (в тому числі із використанням мобільних девайсів).

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”. **Норми етичної академічної поведінки** здобувачів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”. Детальніше: <https://kpi.ua/code>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль: здійснюється в формі письмового або усного експрес-опитування та виступів за темою семінарського заняття.

Семестровий контроль:

Семестровим контролем є залік, який проводиться в формі залікової контрольної роботи. Умови допуску до семестрового контролю – виконання модульної контрольної роботи.

Рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО) з кредитного модуля.

1. Рейтинг аспіранта з кредитного модуля складається з балів, що він отримує:

- за виконання письмових контрольних робіт на заняттях (4 експрес-контролі);
- за поточний контроль на семінарських заняттях (4 усних відповіді);
- за виконання модульної контрольної роботи;

2. Критерії нараховування балів.

2.1. Кожна експрес-контрольна робота оцінюється максимум в 5 балів:

- “відмінно” – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 5 балів;
- “добре” – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 4 бали;

– “задовільно” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 3 бали;

– “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

Тобто максимум $4 \times 5_6 = 20$ балів.

2.2. Максимальний бал за кожен усну відповідь на семінарському занятті оцінюються в 15 балів:

– “відмінно” – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 14 - 15;

– “добре” – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними недоліками – 12 - 13 балів;

– “задовільно” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 10 - 11 балів;

– “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

Тобто максимум $4 \times 15_6 = 60$ балів.

2.3. Модульна контрольна робота оцінюється максимально в 20 балів за такими критеріями:

– “відмінно” – повна, глибока, обґрунтована і логічна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 18 - 20 балів;

– “добре” – достатньо повна, аргументована відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними недоліками – 15 - 17 балів;

– “задовільно” – неповна, неаргументована відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 12 - 14 балів;

– “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

2.4. Аспіранту за роботу в семестрі можуть бути виставлені додаткові заохочувальні гЗ (зі знаком плюс) або штрафні гШ (зі знаком мінус) бали – до 10 балів. Заохочувальні бали гЗ виставляються за: наявності конспекту всіх лекцій, тем самостійного вивчення і семінарських занять; роботу у науковому товаристві за тематикою дисципліни; участь у інститутській або університетській конференціях (конкурсах, семінарах). Штрафні бали гШ нараховуються за: не відпрацювання у конспекті тем пропущених лекційних і самостійних занять; спробу використання недозволених джерел під час проведення експрес-контролю; затримку подання ІСЗ.

RD з кредитного модуля формується як сума всіх рейтингових балів гК, а також заохочувальних гЗ та штрафних балів гШ

$$RD = (4_{\text{лек}} \times 5) + (4_{\text{допов.}} \times 15) + 20_{\text{МКР}} = 100 \text{ балів}$$

2.5. Залікова контрольна робота оцінюється в 100 балів. Контрольне завдання ЗКР складається з п'яти питань із переліку, що наданий у Силабусі, та на які аспіранту потрібно дати письмові відповіді. Максимальний бал за виконання контрольного завдання ЗКР, що складається з п'яти теоретичних питань по 20 балів, оцінюється в 100 балів за наступними критеріями:

– “відмінно” – повна, глибока, логічно струнка і науково обґрунтована відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – 95 - 100 балів;

– “дуже добре” – повна і аргументована відповідь (не менше 85% потрібної інформації), або незначні неточності) – 85 - 94 балів;

– “добре” – достатньо повна і аргументована відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 75 - 84 балів;

– “задовільно” – неповна і недостатньо аргументована відповідь (не менше 65% потрібної інформації та деякі помилки) – 65 - 74 балів;

– “достатньо” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 60 - 64 балів;

– “незадовільно”, відповідь не відповідає умовам на “достатньо” – 0 балів.

2.6. Аспіранти, які отримали протягом семестру 60 і більше балів, отримують залікову оцінку (залік), так званім “автоматом”, відповідно набраного рейтингу (табл. 1).

З метою підвищення залікової оцінки аспірант, який впродовж семестру отримав $RD > 60$ балів, може написати залікову контрольну роботу.

Якщо сума набраних впродовж семестру балів менша, ніж 60, аспірант виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі бали за виконання залікової контрольної роботи переводяться до підсумкової оцінки згідно з таблицею 1.

2.7. Якщо здобувач виконав умови допуску до семестрового контролю у формі заліку, але набрав менше 60 балів, то оцінка виставляється за результатами залікової контрольної роботи, з урахуванням “жорсткої РСО”. При жорсткій РСО – попередній рейтинг здобувача з відповідного кредитного модуля (за винятком рейтингу семестрового завдання) скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи. Жорстка РСО формує відповідальне ставлення здобувача до виконання залікової контрольної роботи, змушує його критично оцінити рівень своєї підготовки та ретельно готуватися до заліку.

Таблиця 1. Переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою
Рейтингові бали, RD Оцінка за університетською шкалою.

Кількість балів	Оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше ніж 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з кредитного модуля Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль

1. Соціальна філософія, як наука: предмет і функції.
2. Головні напрямки сучасної соціальної філософії.
3. Специфіка предмету соціальної філософії та її основні категорії.
4. Місце соціальної філософії в системі наукового знання.
5. Значення знання соціальної філософії для фахівця Держспецзв'язку.
6. Бінарність соціальної філософії.
7. Функції соціальної філософії.
8. Гуманістична спрямованість соціальної філософії.
9. Суспільство, як система і соціальний засіб буття людини.
10. Структура суспільства.
11. Підходи до розгляду історії людства.
12. Закони розвитку і функціонування соціальних систем.
13. Основні функції соціальних систем.
14. Суспільство в історичному розвитку людства.
15. Типологія суспільного процесу.
16. Наука та її роль в суспільстві.
17. Основні сфери життєдіяльності людей у суспільстві.
18. Соціальні конфлікти в сучасному суспільстві.
19. Соціально – філософські концепції суспільства.
20. Концепції інформаційного суспільства.
21. Сфери суспільного життя та їх загальна характеристика.
22. Економіка та армія в соціумі.
23. Науково – технічна революція та воєнно діло.
24. Сутність та основні ознаки науково – технічної революції
25. Класи як тип соціальної структури.

26. Політична система суспільства.
27. Політична культура фахівця Держспецзв'язку.
28. Особливості духовної культури українського суспільства.
29. Екологічна безпека сучасного суспільства.
30. Специфіка воєнно-наукового пізнання.

Рекомендовано до ухвалення Методичною комісією ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського на засіданні Спеціальної кафедри № 4 (протокол від 20.06.2023 № 10).